

A rendészet megjelenése a közigazgatás viszonyrendszerében

MÉSZÁROS Medárd

Bizonyos aspektusokból kiindulva a rendészetet a közigazgatás részének tekinthetjük. A szerző írásában arra igyekszik reflektálni, hogy fogalmi alapon miként kapcsolódik a rendészet a közigazgatáshoz. A rendészethez talán a legszorosabban kötődő fogalom a biztonság. Elmondható, hogy a közigazgatási szférában dolgozók végzik el a biztonsággal összefüggő feladatok és az ezzel kapcsolatos hatósági jogalkalmazás mintegy 90 százalékát. Megállapítható, hogy a rendészet döntően és kiemelten közigazgatási megnyilvánulás. Ebből pedig az következik, hogy deduktív eljárással a közigazgatás fogalmi eleméből eljuthatunk a rendészet fogalmához, vagyis logikai alapon a közigazgatás meghatározásából eljutunk a rendészet lényegéhez, tartalmi jellemzőihez.

A modern polgári jogállamokban a klasszikus hatalommegosztás rendszerében három hatalmi ágat határolunk el egymástól: törvényhozó hatalmat, végrehajtó hatalmat és az igazságszolgáltatást. Ebből a szemszögből nézve a közigazgatást a végrehajtó hatalomhoz köthetjük. Fazekas Mariann meghatározása alapján „a közigazgatás mindaz, ami nem törvényhozás és nem igazságszolgáltatás.”¹ E nézőpontból kiindulva helyes a közigazgatás elhelyezése a hatalmi ágak rendszerében, de a rendészet szempontjából mégis helytállóbb lenne, ha a közigazgatást a legfontosabb tartalmi jegyei alapján definiálnánk. „Ennek tükrében a közigazgatás a társadalom különböző viszonyrendszerei közül főleg a politika és a gazdaság által makro szinten motivált, a közérdek keretei között a társadalom egészét átfogó közcélra, közfeladatra irányuló olyan igazgatási tevékenység, amely sajátos végrehajtó-rendelkező-szervező cselekvéseit jellemzően (de nem kizárólagosan) a közhatalom birtokában és joghoz kötötten, sajátos szervezetben, személyzettel látja el.”² A közigazgatásra a társadalom legkülönfélébb viszonyrendszerei – kulturális, ideológiai, szociális, egészségügyi stb. – közül a legdominánsabban a politikai, illetve a gazdasági tényezők hatnak. A politikatudomány elméleti megközelítésben vizsgálja azokat a kérdéseket, amelyek a közigazgatás mindennapi működéséhez segítséget adnak.

Ilyen tárgykörök:

- a politikai és az igazgatási rendszer kapcsolódási pontjai,
- a demokratizmus elemeinek érvényesülése a közigazgatás intézményeinél,
- a politikai döntések megjelenése a közigazgatás működésében,
- a közigazgatás visszahatása a politikára.³

1 Fazekas (2014) 15.

2 Balla (2013) 32.

3 Lórinz (2010) 40–41.

A politikai alrendszer befolyásának dominanciája a közigazgatásra számos konkrétum által igazolható. Bizonyítja ezt tárgyi oldalról többek között az, hogy a választáson győztes párt programja meghatározza kormányzati ciklusának alapvető célkitűzéseit a gazdasági, adózási, oktatási és egyéb igazgatásban éppúgy, mint a rendészetben. Így például a liberálisabb politikai akarat 2006-ban megszüntette a rendészetet irányító önálló belügyminisztériumot, és összevonta azt az igazságügyi tárccával, majd az inkább etatizáló politikai tényező a választások 2010-es megnyerése után gyorsan visszaállította az 1848-tól működő belügyminisztériumot. Hasonlóan inkább politikai, mint társadalmi folyamatokkal igazolható döntés eredményezte a rendőrség általános és különös hatáskörű szerveinek létrehozását. Ezen álláspontot azzal támasztanám alá, hogy az utóbbi években Magyarországon centralizálták a terrorelhárítást és a közszféra belső ellenőrzését is. A centralizáció nemcsak szervezeti, hanem személyi értelemben is megjelenik. A kormány irányítási jogkörén belül ellát bizonyos személyzeti ügyeket is, s a miniszterelnök kinevezési és felmentési jogkört gyakorolhat például a megyei és fővárosi kormányhivatalok vezetését ellátó kormány megbízottak vagy a rendészet esetében az országos főkapitány (rendőrség), az országos parancsnok (büntetés-végrehajtás), valamint az országos főigazgató (katasztrófavédelem, nemzetbiztonság) esetében. Alanyi oldalról is többszörösen bizonyítható a politikai behatás. A közigazgatás legfőbb szerve a kormány, amelynek vezetője mindig a választáson győztes párt elnöke vagy a győztes párt által kijelölt személy, továbbá a központi szervek (minisztériumok, főhatóságok) és az alsóbb szintű szervek esetében is jellemzően a győztes párt nevezi ki a vezetőket. Így van ez a rendészetben is, bár a középszintű vezetésben kevésbé, mivel itt a lojalitás mellett a professzionizmusnak nagyobb szerepe van. A rendészetben az első számú vezetők politika általi meghatározottsága jelentős mértékben befolyásolhatja a biztonság társadalmi megítélését. A szakértelemnél erősebb politikai beállítottság akár országos szintű rendezavarásokhoz is vezethet.

A 18. században az Európában és hazánkban is beinduló termelés koncentrációja csak az állami szintű igazgatás kialakításával valósulhatott meg, a további gazdasági fejlődés pedig újabb központi közigazgatási hierarchiát épített ki. A polgárosodás kezdetén megjelent öt klasszikus minisztérium – pénzügyi, igazságügyi, hadügyi, külügyi, oktatásügyi – mellé a 20. századra újak sorakoztak fel, továbbá számos egyéb országos főhatóság, hivatal alakult meg. „A közép-, kelet-európai országokban a termelési eszközök államosítása, a tervezési rendszer bevezetése után különösen nagyszámú gazdaságirányító szerv alakult. Magyarországon az '50-es években volt olyan év, amikor 9 féle ipari minisztérium működött. [Sic!]⁴ A gazdaság a maga törvényszerűségeivel kialakítja és állandó folyamatban a maga képére formálja a közigazgatás funkcióját is. Manapság a globalizáció a közigazgatástól földrészeket átfogó tervezést, kutatási finanszírozást, a termelés összehangolt irányítását és egyéb új közigazgatási funkciókat kíván. Az egyes államok esetében, így nálunk is, a gazdasági folyamatok, az ország gazdasági helyzete, az államadósság nagysága és annak kezelése az államigazgatás számára új célok, feladatok kitűzését, és ennek megfelelő szervezet létrehozatalát

4 Uo. 63.

generálhatja. Példázza ezt többek között a Magyar Államkincstár, az Államadósság Kezelő Központ Zrt. működése.

A gazdasági helyzet befolyásolja a rendészet technikai ellátottságát, az állomány létszámát, a képzés színvonalát, a jövedelmi viszonyokat. Ez utóbbi nagymértékben hat a rendészeti szervezet megtartó erejére. Az alulfizettség a kiképzett állományt pályaelhagyásra kényszeríti, ez visszahat a biztonság fenntartásának színvonalára.

A rendészet fogalma közigazgatási megközelítésből

A rendészet fogalmának meghatározásánál az ezzel foglalkozó kutatók döntő többsége egyetért abban, hogy a definiálásban a biztonság megkerülhetetlen. Igazoltan kijelenthető, hogy a rendészet tárgya a biztonság, mégpedig a legszélesebb értelemben vett alanyi kör biztonsága. Vagyis: társadalmi értelemben a rendészet fogalmának centrális eleme a közbiztonság.

Ugyanakkor ismert a szakirodalomban egy másik megközelítés is, amely a rendészetet a közbiztonság mellett a közrendhez is köti,⁵ sőt egy harmadik megközelítésben csak a közrendhez.⁶ A rendészet fogalmát a legszűkebben az alábbiak szerint határozhatjuk meg. A rendészet olyan közigazgatási, de főként államigazgatási és a civil szférát is érintő tevékenység, amely a közbiztonságot különféle kényszerintézkedések alkalmazásával védi.

A rendészet fogalma kapcsán röviden nézzük meg a jogszabályokban gyakran megjelenő *rendvédelem* kifejezés használatát! Felvetődhet ugyanis a kérdés, hogy melyik a helytállóbb: rendészet vagy rendvédelem?

„A rendvédelmi szervek fogalmának nincs dogmatikai alapja”⁷ – olvasható az utóbbi évek egyik legmeghatározóbb közigazgatási jogi tankönyvben. Az e kijelentéshez tartozó következő állítás szerint nemcsak a rendvédelmi szerveknek nincs dogmatikai alapja, hanem magának a *rendvédelem* kifejezésnek sem. „Tudatában vagyunk annak is, hogy nem valósult meg a rendvédelmi diszciplína [sic!] területének egzakt módon történő kidolgozása”⁸ – fogalmazott a kifejezés megalkotója 2002-ben. Tény, hogy a rendvédelem fogalmi-tartalmi oldalának „egzakt módon történő kidolgozása” a mai napig sem történt meg. Így használata – a rendészet 1794-es megjelenéséhez és tudományos megalapozottságához képest – csak stilisztikai okokból, a *rendészet* kifejezés alternatív formájaként fogadható el. Minden közfeladat egy konkrét igazgatási cselekvést jelent, illetve egy adott igazgatási ciklussal fogható át. Az igazgatási ciklus célkitűzéssel kezdődik, annak megvalósíthatóságához információkat kell gyűjteni, azok alapján következhet a tervezés, majd a döntés. Ezt követi a végrehajtás, amelynek során gyakori a koordináció, s végül a cél elérésének ellenőrzése zárja a ciklust.

5 Finszter (2013) 15.

6 Szamel (1990) 30.

7 Patyi-Varga Zs. (2012) 292.

8 Parádi (2002)

A biztonság garantálása mint a közigazgatás egyik kiemelt közfeladata

A közérdek a hatalommegosztás elvének 19. századi megerősödéséhez köthető, a modern társadalomtudományok kulcsfogalma. A polgárosodás folyamatában a képviseleti elv térhódításával a közigazgatás élesen elkülönült a törvényhozói és az igazságszolgáltatói hatalmi ágaktól. Ezzel együtt megjelent a *közérdek* fogalma – mint a társadalom egészének közös érdeke. A közérdek optimális esetben az egyének, a csoportok önkéntes megegyezése a társadalom helyes működéséről, amelynek realizálása a közigazgatás feladata. A közérdek különböző közfeladatokban, közszolgáltatásokban, közügyekben jelenik meg, ezek keretét képezi. A közérdek jegyében az alábbi főbb közfeladatokat (közszolgáltatásokat, közügyeket) kell ellátni: gazdasági, szociális, kulturális, egészségügyi, környezetvédelmi, nemzetközi, biztonsági, egyéb tevékenységek (pl. nyilvántartások vezetése, állami információáramlás biztosítása, választások lebonyolítása stb.).⁹

A közfeladatokat lehet más rendszerben is csoportosítani, de ezzel együtt kijelenthető, hogy a biztonsággal összefüggő közfeladat mindegyik felosztásban szerepet kap. Ennek a közfeladatnak is – miként az összes többinek – a biztosítását a közigazgatás látja el, egyfelől a honvédelmi, másfelől a rendészeti igazgatással. A közérdek jegyében ellátott különböző – akár biztonsági – közfeladatok háromféle alapcselekvésben nyilvánulnak meg: végrehajtói, rendelkezői és szervezői. A végrehajtási cselekvés a törvényhozói hatalom törvényekben megfogalmazott akaratának realizálását jelenti. A közigazgatás számára a gazdasági, szociális, kulturális, egészségügyi, környezetvédelmi, nemzetközi, egyéb, illetve a biztonsági törvények végrehajtása alkotmányos kötelezettség.

A rendészet alapvető törvényei:

- rendőrségi törvény,
- a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló törvény,
- büntetés-végrehajtási kódex,
- az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről szóló törvény,
- a Nemzeti Adó- és Vámhivatalról szóló törvény,
- a katasztrófavédelmi törvény.

A végrehajtási cselekvés egyben rendelkezési cselekvést is jelent abban az értelemben, hogy a törvények végrehajtása egyfelől jogalkalmazást, másrészt jogalkotást, rendeletalkotást és közjogi szervezetszabályozási eszközök kibocsátását feltételezi. Gyakorlatilag minden törvénynek, így a rendészeti tartalmúaknak is megvan a maga, kormánytól vagy a területért felelős minisztertől származó végrehajtási rendelete. Következésképpen a rendészeti végrehajtó-rendelet tevékenység normatív alapját a törvény-rendelet kettősség jellemzi. A közigazgatás szervező cselekvése a társadalom igazgatásának minden szegmensében megfigyelhető. Az államfő és az országgyűlés döntéseinek előkészítése, majd azok operatív végrehajtása napi szinten a cselekvések ezreit generálja. Ez az állítás igaz a rendészetre is, gondoljunk csak arra, hogy a cselek-

⁹ Hasonló felosztással találkozhatunk: Papp (1995) 44.; Patyi-Varga Zs. (2012) 152.

vések milyen széles skáláját fogja át a rendőrségi törvény (és egyéb jogszabályok) keretei között végrehajtott országos közbiztonsági akció, egy terrorszervezet felszámolása vagy egy emberölés elkövetőjének elfogása és bíróság elé állítása.

Rendészeti szervek mint a közigazgatás első számú hatósági jogalkalmazói

A közigazgatási szervek hatósági jogalkalmazói tevékenysége azt jelenti, hogy a közigazgatás a tőle független jogalanyok individuális (egyedi, személyes) ügyeiben, a jogszabályokban foglaltak érvényesítésével, jogokat és kötelezettségeket állapítanak meg, a jogsértővel szemben pedig szankcionálnak. Természetesen nem minden közigazgatási szerv folytathat hatósági jogalkalmazást, a jogkör csak az adott jogszabályban felhatalmazott szervet illeti meg. A konkrét jogszabálynak a hatósági jogkör tekintetében meg kell határoznia a szervezet pontos hatáskörét, illetékességét, az ennek keretében érintett ügyfelek tekintetében az adott hatósági döntés feltételeit és annak tartalmát.

Jogági nézőpontból a közigazgatási anyagi és eljárási jog, a büntető anyagi és eljárási jog, a szabálysértési jog keretei között elsődlegesen az általános rendőrségi szervek állapíthatnak meg jogokat és kötelezettségeket, szankciókat róhatnak ki, de ilyen jellegű és tartalmú aktusokat nagy számban bocsátanak ki a közigazgatási rendészet egyéb szervei is. Ugyanakkor atipikus a hatósági jogalkalmazói tevékenység a polgári nemzetbiztonságnál (néhány, főként szakhatósági tevékenységtől eltekintve). A hatósági jogalkalmazás legerősebb megnyilvánulásai a hatósági intézkedésekben és a hatósági kényszerintézkedésekben jelentkeznek, ugyanis az állami erőszak monopóliuma ezen esetekben (pl. elővezetés, bilincselés) azonnali és közvetlen. A hatósági jogalkalmazás jogilag kötött, ez azt jelenti, hogy az Alaptörvényre visszavezethetően a konkrét jogszabályok, jogi normák pontosan meghatározzák a hatóság, így a rendészeti hatóság beavatkozási lehetőségeit, ezek határait. *„Amennyiben hatósági tartalmú a közigazgatási fellépés, akkor az mindig szigorúan valamely konkrét jogszabályon alapul, úgy anyagi, mint eljárási értelemben. A büntető- és a szabálysértési jogban az adott rendészeti aktus kötött, vagyis mérlegelési lehetőség csak a jogkövetkezmény megállapításánál lehet. Ez azt jelenti, hogy a meghatározó jogi norma hipotézise, illetve jogkövetkezménye nem ad lehetőséget többféle jogértelmezésre az eljárás megindítása és lefolytatása tekintetében, a rendészetnek kötelessége teljesítenie a mindig egyféle jogi parancsot. Más a helyzet a rendészet közigazgatási jogi szabályozottságánál a hatósági jogalkalmazás terén, ahol viszont és tipikusan gyakran érvényesül a döntési autonómia. Ezt az adott közigazgatási jogi norma többnyire a »-hat«, »-het« képzővel (engedélyezhető, az engedély megadható), vagy a »-tól«, »-ig« raggal (a bírság 10.000,-Ft-tól 100.000,-Ft-ig terjedhet), továbbá nem egyértelmű, hanem tág értelműre feljogosító jogi kifejezésekkel (az engedélyt vissza kell vonni, ha az közbiztonsági, nemzetbiztonsági vagy közegészségügyi, vagy közérdeket sértő érdeket veszélyeztet) fejezi ki azt, hogy a rendészeti hatósági döntés mérlegelésre pozícionált. [Sic!]¹⁰*

10 Balla (2013) 19.

Felmerülhet a kérdés, hogy lehet-e olyan rendészeti aktust megvalósítani, amely nem felel meg a joghoz kötöttség szigorú kritériumának. Lehet-e a rendészetnek szabad belátásán nyugvó, másként diszkrecionális jogkörben ügyfelet érintő jogot vagy kötelezettséget határozati úton kimondania? Álláspontunk szerint igen, de csak kivételesen, és kizárólagosan az alkotmányosság, illetve az emberi jogok európai és magyarországi védelme érdekében, a demokratikus jogállamiság elveire tekintettel.

A közhatalmi tevékenység jogalkotás és hatósági jogalkalmazás melletti harmadik területe a törvényességi felügyelet. Ennek keretében főként a közigazgatás államigazgatási szervei, mint felügyelő szervek, ellenőrzik a felügyelt szerv tekintetében, hogy azok betartják-e a törvényeket működési és döntési eljárásaikban, illetve eleget tesznek-e saját belső szabályzataik előírásainak. Ha a felügyelő szerv a felügyelt szervnél bármilyen normasértést tapasztal, akkor fellép ennek kiküszöbölésére, amelynek során adott esetben fegyelmi vagy más (büntető, szabálysértési) eljárást kezdeményezhet. A törvényességi felügyeleti tevékenység jellemzi a rendészetet is. Példa erre a korábban említett rendőrség és helyi önkormányzatok eljárása, amikor az utóbbi a helyi biztonság fenntartására csak úgy vethet be kényszerítő eszközöket (testi erő, gumibot stb.), hogy ennek törvényességét a rendőrség szigorúan felügyeli.

A közigazgatás a közérdek jegyében ellátandó közfeladatait sajátos intézményrendszerben látja el. Mielőtt ezt bemutatnánk, meg kell vizsgálnunk az intézményrendszer két belső jellemzőjét, az igazgatási hatalmon alapuló hierarchiát és a szervei irányítást, továbbá a szervezeti rendszer elsődleges és másodlagos szervezési elveit. Az igazgatási hatalom két szinten jelentkezik a közigazgatási szervek belső igazgatásában és az alárendelt közigazgatási szervek irányításában. A belső igazgatást a szerv méretéhez igazodó igazgatási apparátussal a szerv vezetője látja el, egyben ő felel a törvényes működésért is. Ennek jogi kereteit tág értelemben a szervezeti és a közszolgálati jog, szűk értelemben az adott szervezet szervezeti és működési szabályzata (SZMSZ) határozza meg, amely jellemzően közjogi szervezetszabályozó eszközként normatív utasításban jelenik meg. A közigazgatásban atipikus testületi szervek esetében (pl. helyi önkormányzatok) működésüket a konkrét testület jogállását szabályozó törvény, másrészt a testület ügyrendje határozza meg.

A rendészeti szervek kivétel nélkül egyszemélyi vezetés alatt állnak, rájuk a fentiek tükrében az adott szervezeti törvény¹¹ és az ennek megfelelő szervezeti és működési szabályzat¹² vonatkozik, illetve minden egyéb fenti megállapítás jellemző. A rendészeti szervek államigazgatási szférájához tartozó alrendszerében (rendőrség, büntetés-végrehajtás, polgári nemzetbiztonság, katasztrófavédelem, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerve), illetve az Országgyűlési Őrségnél az egyszemélyi vezetés sajátos belső igazgatási eszköze a parancs. Parancsot a szolgálattal összefüggésben bármire ki lehet adni, s azt a hivatásos állomány tagja szolgálatteljesítése során köteles végrehajtani (kivéve, ha azzal bűncselekményt követne el). Amennyiben a parancs végrehajtását megtagadja, úgy a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényben szabályo-

11 Például: 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről

12 Például: 7/2013. (II. 22.) ORFK utasítás az Országos Rendőr-főkapitányság Szervezeti és Működési Szabályzatáról

zott „parancs iránti engedetlenség” tényállását kimerítő bűncselekményt követ el. Ez a sajátosság helyezi a parancsot más dimenzióba egy miniszteri utasításhoz képest. A parancs végrehajtását a büntetőjog védi, az egyéb vezetői utasítást nem. A miniszteri (más vezetői) utasítás megtagadásának csak munkajogi következményei lehetnek. Az igazgatási hatalmon alapuló hierarchikus igazgatásnak a közigazgatási szervek belső igazgatásán kívüli másik belső jellemzője az alárendelt szervei irányítás.

Az államigazgatás egészén – benne az államigazgatási rendszettel – és a helyi önkormányzatok igazgatási szervezetén belül az egyes önkormányzati struktúrák (polgármester, jegyző, bizottságok, polgármesteri hivatal) alá-fölé rendeltségben működnek. Az előbbi élén a kormány áll, utóbbi esetében pedig a képviselő-testület a legfőbb irányító szerv. Mindkét közigazgatási alrendszerben olyan tartós hatalmi viszony képezi az irányítás alapját, amelyben az irányító az irányított feladatkörét képező hatósági jogalkalmazásában és minden szervezeti megnyilvánulásában alapvető befolyást gyakorolhat. Az irányítási viszonyrendszer fokozottan érvényesül a rendészeti szerveknél, ahol az alá-fölé rendeltség alapvető garanciát jelent a biztonság biztosításában. Kijelenthető, hogy a közigazgatás egészét tekintve egyik más ágazatban sem érvényesülnek olyan erősen az irányítási jogosítványok, mint a rendészeti szerveknél.

A rendészet (illetve a közigazgatás) irányítási jogosítványai:

- döntési jog: rendészeti (közigazgatási) szervezet létrehozására (pl.: 2010-ben a kormány létrehozta a Terrorelhárító Központot), átszervezésére vagy megszüntetésére, vezető kinevezésére, felmentésére, a szervezeti létszám meghatározására, az anyagi feltételek biztosítására, a szervezeti és működési szabályzat jóváhagyására;
- normaalkotási jog: rendelet- és közjogi szervezetszabályozó eszköz alkotására;
- utasításadási jog: hatósági ügyekre, egyéb kérdésekben – ennek a jognak a korlátja, hogy az irányító az irányított hatáskörét nem vonhatja el;
- felügyeleti jog: ellenőrzési tevékenységet jelent, amely egyrészt kiterjedhet az irányított működésének jogszerűségére, célszerűségére, másrészt magában foglalja az irányított döntéseinek megsemmisítési és megváltoztatási jogát, harmadrészt pedig a vezető felelősségre vonását jelenti;
- instruálási jog: az irányított részére módszertani segítség, képzés és továbbképzés tartása.

A közigazgatás szervezeti rendszerének kialakításában három elsődleges (centralizáció, dekoncentráció és hierarchia, decentralizáció és autonómia) és két másodlagos elv (integráció, közszolgálatosság¹³) fejt ki folyamatosan a hatását. A közigazgatásban a francia jogtudomány német jogirodalmi közvetítésével a Magyar Zoltán nyomán tárgyalt szervezeti elvek¹⁴ fenti első csoportját az időben jóval korábbi megjelenésük és dominánsabb érvényesülésük teszi elsődlegessé.

A közigazgatás sajátos intézményrendszere három részre osztható (államigazgatási, helyi önkormányzati és paraadminisztratív). A rendészet szervei megtalálhatók az

13 10. i. m. 111–120.

14 Uo. 113.

államigazgatási és a helyi önkormányzati alrendszerben egyaránt, sőt néhány éve a törvényhozói hatalmi ágazatban is, illetve hosszabb ideje bizonyos rendészeti jellegű tevékenységet a civil szféra egyes szervei is ellátnak. Közös jellemzőjük, hogy valamennyi szervezet tevékenysége a biztonság megővésére irányul, és (a civil szféra kivételével) mind használhat legitím erőszakot a biztonság védelmének eszközeként. Vagyis a cél és az ennek alárendelt eszköz(ök) együttese determinálja a rendészet rendszerét.

A biztonság megővése és a normatív módon ahhoz csatolt, jogszerű erőszakot kifejező eszközök mennyisége és erőssége (minősége) alapján a rendészeti szerveket négy alrendszerbe sorolhatjuk:

- elsődleges rendészeti szerv,
- másodlagos rendészeti szervek,
- rendészeti jellegű feladatokat ellátó egyéb közigazgatási szervek,
- nem közigazgatási (civil szférába tartozó) rendészeti jellegű szervek.¹⁵

Az első három alrendszer a hatalommegosztás keretében a közhatalommal rendelkező szervek szegmensébe tartozik, míg az utolsó azon kívüli konstrukció.

Összegzés

Munkámban azt az álláspontot igyekeztem megerősíteni, hogy a rendészetet a közigazgatás részeként kezelhetjük. Ennek igazolására használtam fel a közigazgatás egyes fogalmi, tartalmi jegyeit úgy, hogy azokat a rendészetre vetítettem. Igyekeztem alátámasztani, hogy a gazdasági, illetve politikai tényezők nagymértékben befolyásolják a közigazgatást és azon belül a rendészetet. Az is leszögezhető, hogy a közérdek jegyében a közigazgatás egyik alapvető közfeladata a biztonság garantálása a köz számára.

IRODALOMJEGYZÉK

- Balla Zoltán (2013): Közigazgatás és rendészet. In: *Új Magyar Közigazgatás*, 6. évf. 12. sz. 32–33.
- Balla Zoltán (2014): A rendészet kérdései. In: *Beliügyi Szemle*, 62. évf. 10. sz. 16–18.
- Fazekas Marianna (szerk.) (2014): *Közigazgatási jog. Általános rész I.* Budapest, Eötvös Kiadó.
- Finszter Géza (2013): *A rendészet elmélete és eszközrendszere.* Budapest, NKTK.
- Lőrincz Lajos (2010): *A közigazgatási alapintézményei.* Budapest, HVG-ORAC.
- Papp Judit (1995): *A közigazgatási jog alapjai.* Budapest, Rejtjel.
- Parádi József: *Rendvédelem kontra rendészet.* Forrás: www.pecshor.hu/periodika/2002/paradi.pdf (2014. május 14.)
- Patyi András – Varga Zs. András (2012): *Általános közigazgatási jog (az Alaptörvény rendszerében).* Budapest–Pécs, Dialóg Campus.
- Szamel Lajos (1990): *A rendészet és a rendőrség jogi szabályozásának elméleti alapjai.* Budapest, MTA Kutatások Programirodája.

¹⁵ Balla (2014) 16.

SUMMARY

The Emergence of Law Enforcement in Public Administration Systems

MÉSZÁROS Medárd

From a certain aspect, law enforcement can be considered a part of public administration. The author discusses how law enforcement is related to public administration on a conceptual basis. Security is probably the concept most closely related to law enforcement. Public administration officers carry out about 90% of the tasks related to security. It can be established that law enforcement is a manifestation of public administration. Consequently, using deduction, from the conceptual element of public administration we can arrive at the concept of law enforcement. In other words, using this rationale, we can arrive at the essence and content of law enforcement from the definition of public administration.